

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33972
Nom	Biologia general
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1103 - Grau de Ciència i Tecnologia dels Aliments	Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1103 - Grau de Ciència i Tecnologia dels Aliments	2 - Biología General	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
AMO MARCO, JUAN BAUTISTA DEL	25 - Biologia Vegetal

RESUM

La Biología General es una asignatura de formación básica de carácter semestral que s'imparteix en el primer any del Grau de Ciència i Tecnologia dels Aliments. Té un total de 6 crèdits ECTS. Sent el seu caràcter teòric-experimental, la formació teòrica (3,8 ECTS) es complementa amb la realització d'experiments en el laboratori (1,5 ECTS). Els dits experiments inclouen la part pràctica dels conceptes i tècniques estudiades, familiaritzant l'estudiant amb el material científic i el treball en grup.

L'objecte prioritari d'estudi en esta Biologia General és que l'estudiant adquireixca coneixements fonamentals sobre les cèl·lules com a unitats bàsiques d'estructura i funció de tots els organismes vius.

L'assignatura s'inicia amb la introducció a la diversitat de la vida, agrupada en els dominis bacteri, archaea i eucaria. Una vegada especificades les característiques principals de les cèl·lules "procariontes" (bacteris i arquees) i eucariontes (plantes, fongs i animals), l'estudi es centra en les segones, establint-se les diferències estructurals entre cèl·lules vegetals i animals. A partir d'ací s'inicia el recorregut per les diferents estructures i funcions cel·lulars.

La membrana plasmàtica marca el límit de la vida; la seua permeabilitat selectiva i transport són essencials per al manteniment de la integritat de la cèl·lula com un sistema químic coordinat. Els mecanismes de comunicació cel·lular es basen en molècules senyal extracel·lulars produïdes per les mateixes cèl·lules per a comunicar-se amb altres cèl·lules, veïnes o allunyanes. Els components extracel·lulars, paret cel·lular de cèl·lules vegetals i matriu extracel·lular de cèl·lules animals, marquen diferències fonamentals entre ambdós tipus cel·lulars permetent, la primera, la vida dels vegetals en un mitjà no isotònic, mentre que la segona condiona les unions, comunicació i el reconeixement intercel·lular.

Les cèl·lules posseeixen compartiments interns delimitats per membranes, com ara el reticle endoplasmàtic, aparell de Golgi, mitocondris, cloroplastos i el nucli. Els dits compartiments proporcionen els ambients adequats per a dur a terme funcions específiques. En el nucli es troba el material genètic, amb la informació necessària perquè la cèl·lula pugui realitzar totes les funcions requerides per a la seua supervivència i reproducció. Mitocondris i cloroplastos són orgànuls semiautònoms que transformen l'energia; els mitocondris l'energia química, els cloroplastos la lluminosa.

Els ribosomes, orgànuls no limitats per membranes, duen a terme les instruccions genètiques contingudes en el nucli, mentre que el citoesquelet, constituït per una xarxa de fibres, és necessari per a l'organització interna de les estructures i per a la mobilitat cel·lular.

La perpetuació de les espècies es basa en la divisió cel·lular. La divisió mitòtica produeix cèl·lules filles genèticament idèntiques. En la reproducció sexual és necessària la reducció del nombre de cromosomes. Això succeeix a través d'un tipus especial de divisió cel·lular: la divisió meiótica.

Cada cèl·lula és el vehicle de transmissió de la informació genètica en totes les espècies vives. A l'estudi del fenomen de l'herència biològica i de la variació hereditària es denomina Genètica. L'adquisició de nocions bàsiques d'esta part de la Biologia és imprescindible per a comprendre les bases moleculars de malalties i per a l'aplicació de la tecnologia del ADN recombinant, la qual ha permès el desenvolupament de les aplicacions actuals de la genètica en medicina, agricultura, indústria biotecnològica, etc.

D'acord amb l'anterior, el programa de l'assignatura s'estructura de manera que es pugui conèixer l'estructura cel·lular i el seu funcionament, incloent els processos que permeten la transmissió de la informació genètica

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1103 - Grau de Ciència i Tecnologia dels Aliments

- Capacitat per transmetre idees, analitzar problemes i resoldre'ls amb esperit crític, adquirint habilitats de treball en equip i assumint-ne el lideratge quan siga apropiat.
- Desenvolupament d'habilitats per emprendre estudis posteriors i activitats de formació continuada.
- Saber aplicar el mètode científic i adquirir habilitats en el maneig de les principals fonts bibliogràfiques.
- Adquirir la formació bàsica per a l'activitat investigadora, sent capaços d'aplicar el mètode científic a la resolució d'un problema, comprenent la seua importància i les seues limitacions en matèria sanitària i nutricional.
- Conèixer l'estructura de la cèl·lula i la seua evolució.
- Comprendre d'una manera general el funcionament cel·lular.
- Ser capaç d'entendre on tenen lloc els diferents processos cel·lulars.
- Conèixer el cicle cel·lular i la seua regulació.
- Comprendre els principis bàsics de l'organització del genoma, l'herència i la diversitat biològica.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

En acabar el curs, l'estudiant haurà de ser capaç de:

- Conèixer l'estructura de la cèl·lula vegetal i animal
- Comprendre els diferents processos cel·lulars, els seus indrets d'actuació, així com el funcionament dels sistemes bàsics de senyalització cel·lular
- Comprendre i manejar la terminologia científica relacionada amb la matèria d'estudi
- Saber buscar la bibliografia adequada per a actualitzar, i aprofundir, en els coneixements ja adquirits sobre un tema específic
- Moure's de forma segura i eficient al laboratori
- Comprendre i interpretar treballs científics relacionats amb la Biologia General

A més, s'hauran d'adquirir certes habilitats socials, com ara:

- Capacitat per a treballar en grup
- Habilitat per a argumentar des de criteris racionals, diferenciant clarament entre fets opinables i evidències científiques acceptades
- Capacitat per a expressar-se oralment davant d'un auditori públic, en aquest cas durant la classe, en l'exposició d'un treball, en un seminari, intervenint en un debat, al llarg de la discussió dels resultats en les classes pràctiques, etc.
- Capacitat de interactuar amb el professor y amb els propis companys

- Capacitat per a construir un text escrit, comprensible i ben estructurat

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Classes Teóriques (I)

Tema 1.- Introducció. Història evolutiva de la diversitat biològica: l'arbre de la vida. Organització general de les cèl·lules procariotes i eucariotes. La cèl·lula animal i la cèl·lula vegetal

Tema 2.- La membrana plasmàtica. Estructura i funció de la membrana. Permeabilitat i transport. Fenòmens osmòtics. Endocitosis i exocitosis.

Tema 3.- Comunicació cel·lular. Tipus de senyalització cel·lular. Receptors intra citoplasmàtics. Receptors de superfície cel·lular: associats amb proteïnes G i associats amb enzims. Receptors amb activitat enzimàtica.

Tema 4.- Components extracel·lulars. Paret de cèl·lules vegetals. Matriu extracel·lular de cèl·lules animals. Unions intercel·lulars

Tema 5.- Citoesquelet. Estructura i funcions del citoesquelet; microtúbuls, microfilaments i filaments intermedis. Mobilitat cel·lular

Tema 6.- Sistema de endomembranes. Reticle endoplasmàtic. El complex de Golgi. Lisosomes. Vacuoles. Transport vesicular. Altres orgànuls: peroxisomes i glioxisomes

2. Classes Teóriques (II)

Tema 7.- Cloroplastos. Fotosíntesi. Característiques estructurals dels cloroplastos. Laparell fotosintètic. Absorció de la llum. Reaccions de la fase lluminosa. Fixació del CO₂

Tema 8.- Mitocondris. Respiració cel·lular. Obtenció d'energia en la cel·lula. Característiques estructurals dels mitocondris. Aspectes generals del procés de respiració cel·lular.

Tema 9.- El nucli cel·lular. Components del nucli: embolcall nuclear, cromatina, nuclèol. Estructura de la cromatina: empaquetament del ADN en els cromosomes

Tema 10.- El cicle cel·lular. Fases del cicle cel·lular. Mecanismes de control del Cicle cel·lular. Divisió cel·lular. Mitosi. Meiosi

Tema 11.- Flux de la informació genètica: del gen a la proteïna. Organització gènica. El flux de la informació dins de la cel·lula. El codi genètic. Principis bàsics de la transcripció i la traducció.

Tema 12.- Introducció a la genètica. Variació genètica i epigenètica. Localització dels gens en els cromosomes. Herència lligada als cromosomes sexuals. Herència no nuclear

3. CLASSES PRÀCTIQUES

Les classes pràctiques tindran un total de 4 sessions i cada sessió una duració de 3 h 45 min. L'assistència a pràctiques és obligatòria. El manual de pràctiques es penjarà a l'aula virtual i es podrà consultar també al laboratori. Les pràctiques que es realitzaran són:

pràctica contingut

- 1 El microscopi òptic: fonament i maneig. Observació de preparacions histològiques. Tinció en fresc: observació de l'epiteli de mucosa bucal.
- 2 Permeabilitat de membranes. Factors que l'afecten. Plasmòlisi cel·lular en epidermis de ceba.
- 3 Respiració en llavors en germinació. Observació de mitosis en arrels de ceba.
- 4 Preparació de talls histològics. Observació de microorganismes en una gota d'aigua destil·lada.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	38,00	100
Pràctiques en laboratori	15,00	100
Seminaris	2,00	100
Tutories reglades	2,00	100
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	23,00	0
Preparació de classes de teoria	40,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	15,00	0
TOTAL	145,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent s'estructura en quatre parts complementàries:

Sessions de teoria. Les classes consistiran en sessions presencials d'una hora, en la que el professor transmet oralment els coneixements de l'assignatura, utilitzant els recursos i material didàctic més recomanables per a la preparació posterior del tema en profunditat. En alguns temes s'utilitzarà el model participatiu, afavorint-ne la comunicació entre els estudiants i, entre estos i el professor.

Classes pràctiques. En elles es durà a terme l'aplicació específica dels coneixements que els estudiants hagen adquirit sobre diferents temes de l'assignatura, de manera que les metodologies per a l'aprenentatge siguin variades.

Tutories. Les tutories es realitzaran en grups reduïts. En elles, el professor orientarà l'estudiant sobre tots els elements que conformen el procés d'aprenentatge, tant pel que fa a plantejaments de caràcter global com a qüestions concretes, incloent la direcció de treballs.

Seminaris. Els seminaris, seran emprats en l'exposició de treballs teòrics prèviament proposats pels professors. En aquests seminaris s'exercitarà la capacitat d'esquematitzar i resumir, així com l'expressió oral i escrita. Els treballs teòrics es realitzaran en equip (màxim grups de 4 estudiants), i tots han de participar en l'exposició oral. Després de cada exposició, es fomentarà el debat sobre el tema del seminari i es procurarà que el protagonisme dels seminaris recaiga bàsicament en els estudiants.

AVALUACIÓ

Avaluació

S'avaluaran el coneixements adquirits en les classes teòriques i pràctiques. Per a l'avaluació i poder aprovar la assignatura, és **imprescindible haver assistit a la totalitat de les sessions pràctiques. Si l'alumne s'ha matriculat per primera vegada en l'assignatura, aquest requisit s'amplia també a l'assistència a la totalitat de les sessions de tutoria.**

La puntuació màxima és de 10 punts. Es desglossa en:

Examen escrit teòric-pràctic: fins a 9,0 punts. Els exàmens inclouran preguntes sobre les classes teòriques (7,5 punts) i pràctiques (1,5 punts). Les preguntes podran ser curtes, tipus test, a desenvolupar o de relacionar aspectes diferents de la assignatura.

Nota de seminaris: fins a 1 punt

S'avaluarà el contingut i l'expressió oral del treball.

NOTA FINAL

Per aprovar s'ha d'arribar com a mínim a 4,5 punts en l'examen escrit teòric-pràctic. A eixa nota s'hi li afegirà les notes corresponents a seminaris, però sempre amb la condició de igualar o superar aquests 4,5 punts en l'examen escrit teòric-pràctic.

- **Primera convocatòria.** Es realitzarà un examen de tota la assignatura al final del primer semestre. Els estudiants que no es presenten a l'examen teòric-pràctic, figuraran en actes com a no presentats

- **Segona convocatòria.**

Si l'estudiant no ha superat la primera convocatòria, pot presentar-se a una segona, en la qual ha d'examinar-se de tota la part teòrica-pràctica.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Alberts B y col (2006). Introducció a la Biologia Celular. 2ª Ed. Médica panamericana, Madrid
- Becker WM y col. (2007). El Mundo de la Célula, 6ª Ed. Pearson Education, Madrid
- Curtis y col. (2008). Biología, 7ª Ed. Médica Panamericana, Madrid
- Dale JW y von Schantz M (2007). From Genes to Genomes. Concepts and Applications of DNA Technology. Wiley, Chichester
- Escaso y col. (2010). Fundamentos Básicos de Fisiología Vegetal y Animal. UNED/Pearson, Madrid
- Lodish H y col. (2004). Molecular Cell Biology. Freeman, new York
- Paniagua, R. y col. (2007). Biología celular. 3ª Ed. Tomo I. MacGraw-Hill Interamericana. Madrid
- Campbell NA y Reece JB (2007). Biología, 7ª Ed. Médica Panamericana, Madrid
- Ponsoda X. Y col. (2000). Pràctiques de Citologia i Histologia. Publicacions de la Universitat de València, Colecció: Educació. Materials
- Purves y col. (2004). Life, the Science of Biology. 8ª Ed. Sinauer Associates/WH Freeman and Company, Sunderland, MA, USA
- Freeman, S. (2010). Fundamentos de Biología. 3ª Ed. Pearson educación. Madrid
- Karp, G. (2010). Biología Celular y Molecular. 6ª Ed. McGraw-Hill Interamericana. Madrid.

Complementàries

- <http://www.medicapanamericana.com/campbell/>
- <http://www.nature/index.html>
- <http://www.nature.com/molcellbio/index.html>

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

Metodologia docent

-El material d'estudi és el mateix previst en la guia docent original per a la docència presencial (presentacions utilitzades en les classes) pujades a l'aula virtual. Aquest material podrà ser complementat en alguns casos amb comentaris del professor/a en forma d'anotacions, locucions dins de les presentacions o bé vídeos explicatius.

-Teoria: les classes presencials podran ser substituïdes per sessions de videoconferència síncrona BBC en l'horari original previst per a les classes presencials.

-Pràctiques: les sessions presencials de pràctiques podran ser substituïdes per una combinació de videoconferències BBC, vídeos explicatius i resolució d'exercicis proposats en forma de tasques a l'aula virtual en l'horari establert per a les sessions presencials.

-Tutories: Les sessions presencials podran ser substituïdes per exercicis plantejats a l'aula virtual (qüestionaris, fòrum de preguntes i respostes). Les solucions a aquests exercicis també seran facilitades als estudiants a través de l'Aula virtual segons l'activitat plantejada en cada grup, així com mitjançant sessions de videoconferència BBC en l'horari previst per a les sessions presencials.

D'altra banda, es manté el programa de tutories virtuals (consultes per correu electrònic o mitjançant el fòrum de tutories de l'aula virtual). També, es podran realitzar prèvia cita, videoconferències BBC o xats mitjançant les eines de l'aula virtual.

-Seminaris: Les activitats plantejades es podran substituir per sessions de videoconferència BBC i/o vídeos. Aquestes activitats podran ser avaluades mitjançant tasques programades a l'aula virtual.

Avaluació

S'avaluaran els coneixements teòric-pràctics d'acord amb el següent barem:

La puntuació màxima és de 10 punts, que es desglossa com segueix:

- Avaluació contínua de classes teòriques: fins a 2 punts
- Examen de classes teòriques: fins a 5,5 punts
- Examen de classes pràctiques: fins a 1,5 punts
- Seminaris: fins a 1 punt

Les proves d'avaluació contínua consistiran en qüestionaris de preguntes de resposta múltiple i/o preguntes de resposta curta. Aquests qüestionaris estaran en forma de tasca programada a l'aula virtual i tindran un horari limitat per a contestar a cadascuna de les preguntes. Es programaran després d'haver sigut impartit el tema o temes corresponents en les classes teòriques.

Si la situació no permetera la realització d'exàmens presencials, els exàmens de classes teòriques i pràctiques es realitzaran mitjançant la modalitat de qüestionaris de preguntes de resposta múltiple i/o preguntes de desenvolupament o de resultats experimentals. Aquests qüestionaris estaran en forma de tasca programada a l'aula virtual, a l'hora prevista per a l'inici de l'examen i tindran un horari limitat per a contestar a cadascuna de les preguntes.

Nota fina: La nota final s'obtindrà de la suma de l'avaluació contínua, els exàmens de teoria i pràctiques i la nota del seminari. Aquesta nota del seminari sol se sumarà a la nota final si la suma de les qualificacions d'avaluació contínua i exàmens de teoria i pràctiques iguala o supera el valor de 4.5. (és a dir, el 50% del valor màxim per a aquesta suma d'avaluació contínua i exàmens de teoria i pràctiques, que és 9 punts). Per a aprovar l'assignatura s'ha d'obtenir com a mínim 5 punts.

Es mantenen els criteris de la guia docent quant a primera i segona convocatòria.

Si algun alumne/a no disposa dels mitjans per a establir aquesta connexió i accedir a l'aula virtual, haurà de contactar amb el professorat per correu electrònic en el moment de publicació d'aquest annex a la guia

docent.

